

MATEMATIIKAN JA TILASTOTIETEEN LAITOS

Analyysi II

Harjoitus 4

14 . 2. 2011 alkavalle viikolle

1. Laske

$$\int_2^3 \left(\frac{x+1}{x^2+1} + \frac{x^2+1}{x+1} \right) dx.$$

2. Laske

$$\int_{\frac{1}{\sqrt{2}}-1}^{\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}}-1} \sqrt{-x^2 - 2x + 1} dx$$

Vihje: suorita juuren alla neliöksi täydentäminen ja muokkaa integroitava muotoon $\sqrt{1-p(x)^2}$ ja sijoita sitten $p(x) = \sin t$.

3. Määritä sivulla 41 olevan seurauslauseen 9.11. avulla funktion $f(x) = x^2$ kohtien $x = 0$ ja $x = 1$ väliin jäävän kuvaajan osan pituus. Vihje: integraalissa kannattaa käyttää sijoitusta $x = \frac{1}{2} \sinh t$.

4. Miksi

$$\int_0^1 \frac{x}{x^2-1} dx$$

täytyy tulkita epäoleelliseksi integraaliksi? Suppeneeko vai hajaantuuko se?

5. Oletetaan, että funktio $f : [1, 3] \rightarrow \mathbb{R}$ on aidosti kasvava ja derivoituva sekä sen derivaatta jatkuva välillä $[1, 3]$ Oletetaan lisäksi, että $f(1) = 2$ ja $f(3) = 5$ ja että $\int_1^3 f(t) dt = 8$. Laske käänteisfunktion integraali

$$\int_2^5 f^{-1}(x) dx.$$

Vihje: Sijoita käänteisfunktion integraaliin $x = f(t)$. Vastaaan tulevan lausekkeen $tf'(t)$ integroinnissa kannattaa käyttää osittaisintegrointia. Piirrä kuva!

6. Oletetaan, että funktion f toinen derivaatta f'' on jatkuva välillä $] - 1, 1[$. Oletetaan, että $x \in]0, 1[$. (a) Tarkista ensin, että yhtälö

$$f(x) = f(0) + \int_0^x f'(t) dt$$

pätee kun $x \in]0, 1[$. (b) Sovella sitten tähän integraaliin osittaisintegrointia ajatteleamalla, että $f'(t) = 1f'(t)$ ja että 1 on lausekkeen $-(x-t)$ derivaatta $t:n$ suhteen. Tuloksen pitäisi olla muotoa $f(x) = f(0) + xf'(0) +$ integraali. (Huom: tulos pätee myös kun $x \in] - 1, 0[$.